

[Lindenskov]

og den daværende indenrigsminister for det besøg, de aflagde på Færøerne i sommer. Det var vi glade for, og jeg tror, det var til stor nytte.

Indeholdt i finansloven ligger også de bevillinger, der udgør statens andel til Færøerne. I henhold til hjemmestyreloven af 1948 er staten med til at finansiere de fælles anliggender og direkte rigsanliggender, som blev aftalt ved hjemmestyreordningen. Hjemmestyret har siden hen overtaget det fulde ansvar for yderligere flere anliggender, og jeg vil gerne give udtryk for tilfredshed med de nyordninger, der er sket på disse områder. De vil i udstrakt grad forenkle og klargøre mange forhold, især vil jeg nævne undervisningssektoren, og alle disse resultater er opnået i forhandling med rigsmyndighederne.

Det færøske samfunds ret kraftige økonomiske vækst i 1960erne og i den største del af 1970erne på så at sige alle felter adskiller sig næppe væsentligt fra mønsteret, der har været i andre af Nordens lande. Men forudsætningen for en fortsat økonomisk fremgang eller blot en opretholdelse af det niveau, der er opnået, forudsætningen for en opretholdelse af samfundet, så der vil være arbejde nok til alle, er den enkle, at vi fortsat har mulighed for at fange det kvantum fisk, der skal til for at opretholde et velfungerende samfund. Grundforudsætningen er klart den, at vi får lov til at fiske. Det er her, problemerne tårner sig op.

Vi ved i øjeblikket, at ingen færøske fiskerskibe må fiske i EF-farvande efter 1. januar 1980, fordi man ikke til den tid er nået frem til nogen fiskeriaftale. Vi ved, at briterne i denne omgang ikke vil gå med til at forlænge den gældende aftale, sådan som tilfældet har været i årene forud. Sagen er kort og godt den, at det står sløjt til med økonomien i den færøske fiskerflåde og dermed med Færøernes økonomi. De forhåndenværende fiskepriser på verdensmarkedet er ikke i stand til at opveje de omkostninger, der er forbundet med fiskeriet i dag, bl. a. forårsaget af de stadig stigende oliepriser, der betyder en ganske voldsom forhøjelse også af udrustningsomkostningerne som helhed og også for de enkelte fiskerskibe.

Færøerne har som før et sin absolutte afhængighed af fiskeriet en meget følsom økonomi. Omlægning til alternative industrier, omlægning til et mere differentieret er-

hverv, kræver både kapital og tid til tilrettelæggelse, og selv om man er fremme med differentieringsalternativer, vil samfundet i lang tid fremover være yderst følsomt, al den stund fiskeriet skulle slå fejl. Og det er da sådan set det, der er ved at ske. Det er hverken mere eller mindre end dette, at nu slår det virkelig revner i hovederhvervet.

At den altovervejende del af den færøske befolkning har ønsket og fremdeles ønsker et godt forhold til Danmark, og at samarbejdet med regering og folketing uanset sammensætning altid har været præget af gensidig respekt og forståelse, er en kendsgerning, men vi kan dog ikke nægte, at således som tingene har udviklet sig i forstærket grad siden Danmarks indtræden i EF, har der været skuffende resultater, siden udvidelsen af fiskerigrænserne tog fart. Dette er den udbredte opfattelse blandt fiskerne, blandt befolkningen. I EF har fiskeriets eller med andre ord Færøernes hovederhvervs situation øjensynligt ikke haft nogen særlig høj prioritering. Man må se i øjnene den katastrofe, der vil ramme de mindre fiskerisamfund uden for EF, når vi nu ser, at udviklingen går sin egen skæve gang, hvor det færøske fiskerisamfund gøres svagere og levevilkårene dermed mere umulige.

Man spørger ikke i dag Færøerne om Færøernes nødvendige behov til opretholdelse af samfundet. Man har sjældent spurgt færingerne, når man absolut mente, at der var brug for Færøerne. Man spurgte heller ikke lagtinget, dengang vi skulle stille landet til rådighed for NATO med henblik på overvågning af militær- og anden trafik på Atlanterhavet og som et led i Early Warning-kæden, der strækker sig fra Nordpolen og langt ind i Middelhavet. Der var stor og tydelig utilfredshed med disse kendsgerninger for 20 år siden, men et flertal af det færøske lagting tog til efterretning, hvad der var sket, som et led i Danmarks medlemskab af NATO. Vi var ikke ovenud begejstrede for disse tingenes tilstand, men vi tog disse hensyn.

Lagtinget vedtog dengang at protestere imod, at militære enheder blev tilknyttet loran- og radarstationen på Færøerne, og lagtinget har tillige protesteret imod, at krigsmateriel opbevares eller anvendes på færøsk land- eller søterritorium. Hvor meget disse protester tages til følge, er nok et spørgsmål, men det må vel i al fald være rimeligt at an-